



Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Ontwerpbesluit

Natura 2000-gebied # 168

Bruine Bank

Ontwerpbesluit Natura 2000-gebied Bruine Bank

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20);

Gelet op artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU L 20) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: 'Natura 2000-gebied **Bruine Bank**'.
2. De in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A177 Dwergmeeuw (*Hydrocoloeus minutus*).
3. De in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende trekkende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 2009/147/EG:
A016 Jan-van-gent (*Morus bassanus*)
A175 Grote jager (*Stercorarius skua*)
A187 Grote mantelmeeuw (*Larus marinus*)
A199 Zeekoet (*Uria aalge*)
A200 Alk (*Alca torda*).

Artikel 2

1. Dit besluit gaat vergezeld van een nota van toelichting inclusief bijlage en kaart, die integraal deel uitmaken van dit besluit.
2. De in de artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied **Bruine Bank**, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in de zin van artikel 2.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming zijn opgenomen in de nota van toelichting.

Artikel 3

1. Dit besluit wordt voorbereid met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Daartoe wordt het ontwerp van dit besluit, en de daarop betrekking hebbende stukken, ter inzage gelegd.
2. Van het ontwerp wordt kennisgegeven in de Staatscourant.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

w.g. Carola Schouten

d.d. 10 februari 2021

Dit ontwerpbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking, die onder andere wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Het ontwerpbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Een belanghebbende kan binnen zes weken tijdens de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit een zienswijze naar voren brengen. Een zienswijze kunt u indienen bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een digitale zienswijze kunt u indienen via internet. Bezoek hiervoor de website www.rijksoverheid.nl/natura2000. Beroep tegen het definitieve aanwijzingsbesluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura 2000-gebied Bruine Bank inhoudende de aanwijzing van Bruine Bank als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 november 2009¹ inzake het behoud van de vogelstand, hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1 INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Bruine Bank aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (hierna aangeduid als "Vogelrichtlijngebied"). Het gebied wordt ook aangewezen als het Natura 2000-gebied Bruine Bank, waarbij instandhoudingsdoelstellingen worden toegevoegd.

In artikel 1 van het besluit worden de vogelsoorten genoemd waarvoor het gebied is aangewezen.

In artikel 2 van het besluit wordt de term Natura 2000-gebied geïntroduceerd en wordt bepaald dat er voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen verwezenlijkt dienen te worden. Deze doelstellingen hebben betrekking op de in artikel 1 genoemde vogelsoorten. In dit deel van het besluit is het Natura 2000-gebied Bruine Bank gevormd uit het Vogelrichtlijngebied, waarbij instandhoudingsdoelstellingen zijn toegevoegd. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de Nota van toelichting.

Artikel 3 regelt de bekendmaking van dit besluit. In het definitieve aanwijzingsbesluit zal in dit artikel ook de inwerkingtreding worden geregeld.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing op grond van de Vogelrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de vogelsoorten genoemd waaraan het gebied zijn betekenis ontleent.

Een belangrijk onderdeel van de nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige vogelsoorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen "behoud", "uitbreiding" en "verbetering" gebruikt. Voor vogelsoorten is het leefgebied medebepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit van het leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een vogelsoort is altijd in de vorm van "behoud" of "uitbreiding" van de omvang van het leefgebied en van "behoud" of "verbetering" van de kwaliteit van het leefgebied ten behoeve van "behoud" of "uitbreiding" van de populatie. In deze formulering wordt er met de woorden "ten behoeve van" een koppeling aangebracht tussen de doelcomponent leefgebied en de doelcomponent populatie. Dat heeft zijn oorzaak in het feit dat maatregelen in de regel aangrijpen op het leefgebied van de soort en niet op de soort zelf (het directe effect op het leefgebied werkt via het leefgebied indirect door op de soort). Dat laat echter onverlet dat ook de populatieomvang tot de instandhoudingsdoelstelling behoort en niet slechts van ondergeschikt of indicatief belang is².

Daarnaast is aan de nota van toelichting een bijlage toegevoegd. Ook de bijlagen maakt integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn (deze bijlage is voor dit besluit niet van toepassing). Bijlage B omvat een nadere onderbouwing van de selectie als Vogelrichtlijngebied en van de toewijzing van de instandhoudingsdoelstellingen.

¹ Dit betreft een geconsolideerde versie van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979, inclusief wijzigingen die sindsdien op de Richtlijn van toepassing zijn. Met uitzondering van de bijlagen en verwijzingen is de tekst van de Richtlijn inhoudelijk niet gewijzigd.

² Uit jurisprudentie blijkt dat hierover misverstanden zijn gerezen. Aanleiding hiervoor was kennelijk de toelichting op pagina 63 van het Natura 2000 doelendocument (Ministerie van LNV, 2006), over de betekenis van de aantallen die voor vogels worden genoemd. Die toelichting wekte kennelijk (ten onrechte) de indruk dat de populatieomvang niet tot de instandhoudingsdoelstelling behoort.

2 AANWIJZING VOGELRICHTLIJN

Zoals vermeld in hoofdstuk 1, wordt het gebied Bruine Bank aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In dit besluit worden alle vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied wordt geacht te zijn aangewezen.

Dit Vogelrichtlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura 2000-gebied Bruine Bank (landelijk gebiedsnummer 168).

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen.

De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Doelendocument mariene Natura 2000-gebieden (2014/2021)³. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek.

De beschrijving van de vogelsoorten waarvoor een doel is vastgesteld is opgenomen in het Natura 2000 profiel van de betreffende soort (2014/2015/2021)⁴.

Het Natura 2000-gebied Bruine Bank behoort tot de Nederlandse exclusieve economische zone⁵.

³ Ministerie van Economische Zaken, 2014/2021. Doelendocument mariene Natura 2000-gebieden, Den Haag.

⁴ Ministerie van Economische Zaken, 2014/2015/2021. Natura 2000 profielendocumenten voor de mariene gebieden. www.rijksoverheid.nl/natura2000. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

⁵ Besluit grenzen Nederlandse exclusieve economische zone (Stb.2000,167).

3 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

De Bruine Bank is een zeegebied dat ligt aan de westrand van het Nederlands Continentaal Plat (NCP), ter hoogte van IJmuiden. Het gebied is genoemd naar de ter plekke aanwezige zandbank. Het zeegebied heeft een oppervlak vergelijkbaar met het landoppervlak van de provincie Utrecht. Voor vogels is de Bruine Bank in de winter een belangrijk foerageergebied en in het najaar een belangrijk migratiegebied.

3.2 Aanduiding leefgebied

Het gebied Bruine Bank wordt aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van leefgebied van de in artikel 4 van de Vogelrichtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4, eerste lid) en fungeert als foerageer-, rui- en rustgebied in de trekzone van de geregeld voorkomende trekvogels (art. 4, tweede lid).

3.3 Kenmerken begrenzing

De grenzen van een marien Vogelrichtlijngebied worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten, en/of trekkende watervogels, en/of overige trekkende vogels ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van de biotoopeisen van de betrokken vogelsoorten.

De gebiedsspecifieke grenzen zijn vastgesteld nadat een wetenschappelijke analyse van meerdere varianten is uitgevoerd⁶. De verschillende varianten blijken niet onderscheidend te zijn voor wat betreft de aanwezigheid van vogelsoorten, waardoor er ruimte is om een afweging te maken ten aanzien van de exacte begrenzing. Hierbij is overwogen dat het gebruik van de Noordzee zich efficiënt en duurzaam moet ontwikkelen⁷. Gezien het intensieve gebruik, mede als gevolg van het toenemend aantal gebruiksfuncties op de Noordzee, is daarom gekozen voor een variant met een beperkt ruimtebeslag.

Daarnaast is er in het bijzonder bij het vaststellen van de begrenzing voor mariene gebieden van uitgegaan dat rechte lijnen, met goed gedefinieerde hoekpunten, het beste te hanteren zijn voor het toekomstig beleid en het handhaven daarvan³.

3.4 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Bruine Bank is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart (datum kaartproductie: 12-november-2020).

Het Vogelrichtlijngebied heeft rechte grenzen die het open water omvatten. De westrand van het gebied wordt afgegrensd door de landsgrens met het Verenigd Koninkrijk.

In de tabel hierna zijn de coördinaten⁸ van de hoekpunten van de begrenzing van het Natura 2000-gebied beschreven.

Coördinaten van de hoekpunten van de begrenzing

WGS84	
Point X	Point Y
3,303305149	52,78232956
3,501890182	52,74348068
3,496866703	52,3004837
2,944100142	52,30151749
2,974643707	52,33252716
2,998642683	52,3568573
3,056975365	52,41586304
3,107636213	52,49919891
3,158503294	52,5825386
3,181971788	52,6208725

⁶ Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

⁷ Anoniem, 2015. Nationaal waterplan 2016-2021. Ministerie van I&M & Ministerie van EZ, Den Haag.

⁸ Voor de coördinaten is het coördinatensysteem in het World Geodetic System datum WGS84 gehanteerd.

3,187985182	52,66587448
3,199154139	52,74921036
3,203634024	52,78254318

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ca. 136.548 ha.

Voor de exacte oppervlakte wordt verwezen naar de legenda van de bij dit besluit behorende kaart. Deze cijfers betreffen de bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.5).

3.5 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Daar waar de kaart en de Nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule:

Bestaande bebouwing maakt geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, of hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond. Ook mijnbouwinstallaties⁹, zoals installaties ten behoeve van olie- en gaswinning (inclusief pijpleidingen), vallen onder de definitie van een bouwwerk.

⁹ Mijnbouwinstallatie: een mijnbouwwerk dat verankerd is in of aanwezig is boven de bodem van een oppervlaktewater. Wet van 31 oktober 2002, houdende regels met betrekking tot het onderzoek naar en het winnen van delfstoffen en met betrekking tot met de mijnbouw verwante activiteiten (Mijnbouwwet).

4 NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Vogelrichtlijngebied. Paragraaf 4.2 vermeldt de vogelsoorten waarvoor het gebied onder de Vogelrichtlijn is aangewezen. Op alle vermelde Natura 2000-waarden is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5).

In paragraaf 4.3 wordt beschreven welke selectiecriteria op het Vogelrichtlijngebied van toepassing zijn. Ten slotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van de vogelsoorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing van het Vogelrichtlijngebied.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

Vogelrichtlijn: vogelsoorten (bijlage I en artikel 4.2)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn:

A177 Dwergmeeuw (*Larus minutus*)

Verder is het gebied aangewezen voor de volgende andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als foerageergebied in hun trekzones (artikel 4.2):

A016 Jan-van-gent (*Morus bassanus*)

A175 Grote jager (*Stercorarius skua*)

A187 Grote mantelmeeuw (*Larus marinus*)

A199 Zeekoet (*Uria aalge*)

A200 Alk (*Alca torda*)

4.3 Selectiecriteria voor mariene Vogelrichtlijngebieden

De dwergmeeuw en de jan-van-gent, grote jager, grote mantelmeeuw, zeekoet en alk staan op de lijst van zeevogels en watervogels waarvoor de aanwijzing van speciale beschermingszones (SPA's) dient te worden overwogen.¹⁰

Voor de selectie van een gebied als Vogelrichtlijngebied op zee worden de recente criteria gebruikt van BirdLife International (marine IBA's)^{11,12}. Een voorloper daarvan, de IBA 2000-criteria, zijn voor de Europese Commissie leidend voor het identificeren van de Vogelrichtlijngebieden op zee¹³. De volgende criteria uit de Marine Important Bird Areas toolkit¹⁴ zijn aan de orde bij de selectie van een marien gebied als Vogelrichtlijngebied.

Het gebied dient binnen het kader van de Vogelrichtlijn aan ten minste één van de hierna opgesomde criteria voor mariene IBA's te voldoen:

- a) van het gebied is bekend of de verwachting is dat er in het gebied geregeld een populatie aanwezig is van een soort op de IUCN Red List¹⁵ met de status van "globally threatened (wereldwijd bedreigd)" (BirdLife International marine IBA criteria "Category A1-Globally Threatened Species");
- b) in het gebied komt het geregeld voor dat er zich een aantal individuen van minstens 1% van de biogeografische populatie van een watervogelsoort verzamelt voor foerageren, ruïen, rusten of andere

¹⁰ European Committee, 2007. Guidelines for the establishment of the Natura 2000 network in the marine environment. Application of the Habitats-and Birds Directive. Appendix 2, lists of existing marine habitat types and species for different Member States, table 3: seabirds and waterbird species for which SPAs should be considered.

¹¹ IBA: Important Bird Area

¹² BirdLife International, 2010. Marine Important Bird Areas toolkit: standardised techniques for identifying priority sites for the conservation of seabirds at sea. BirdLife International, Cambridge UK. Version 1.2: February 2011.

¹³ European Committee, 2007. Guidelines for the establishment of the Natura 2000 network in the marine environment. Application of the Habitats-and Birds Directive. Appendix 4.1, page 9, tabel 18, IBA2000 criteria.

¹⁴ BirdLife International, 2010. Marine Important Bird Areas toolkit: page 7. Rule Box 1.

¹⁵ <http://www.iucnredlist.org>.

- functies (congregatory species¹⁶) (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-i");
- c) in het gebied komt het geregeld voor dat er zich een aantal individuen van minstens 1% van de wereldpopulatie van een zeevogelsoort of een landvogelsoort verzamelt voor foerageren, ruien of andere functies (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-ii");
 - d) in het gebied komt het geregeld voor dat er zich aantallen van minstens 20.000 watervogels of minstens 10.000 paar zeevogels ophouden van één of meerdere soorten (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-iii");
 - e) in het gebied dat door trekvogels wordt benut bij de geregelde migratie (zogenoemde bottleneck sites¹⁷) worden drempelwaarden overschreden voor deze vogels (BirdLife International marine IBA criteria "Category A4-Congregations-iv").

De volgende BirdLife IBA criteria zijn hier niet overgenomen omdat de mogelijkheden en voordelen nog worden onderzocht door BirdLife International¹⁸:

- category A2-Restricted-range Species,
- category A3-Biome-restricted Assemblages.

Definitie van het begrip "geregeld"

Voor mariene gebieden wordt onder de term "geregeld" verstaan: gebieden bezocht door vogels uit meer dan één site of gedurende verschillende perioden (dat wil zeggen: seizoenen of jaar)¹⁹. Dit criterium is van toepassing op de 20.000-drempel.

Voor Vogelrichtlijngebieden in Nederland is het begrip "geregeld" met betrekking tot de toepassing van de 1%-drempel gedefinieerd als:

- i) het gemiddeld seizoensmaximum berekend over een reeks van minstens drie seizoenen is gelijk aan of overschrijdt de drempelwaarde van de betreffende soort, of
- ii) het vereiste aantal vogels is vastgesteld in ten minste twee derde van de seizoenen waarvan voldoende gegevens beschikbaar zijn; het totaal aantal seizoenen bedraagt minstens vijf²⁰.

Definitie van het begrip "gebied" voor de telgegevens

De telgegevens zijn verzameld binnen de begrenzing voorgesteld door Fijn & de Jong (2019)²¹. Zie verder de coördinaten in paragraaf 3.4.

Er worden daarnaast in het algemeen vier typen van mariene IBA's onderscheiden (zie voor de definities BirdLife International 2010)²²:

- zeewaartse uitbreidingen van broedkolonies,
- concentratiegebieden (kustgebieden) van niet broedvogels,
- gebieden die beperkend zijn voor trekvogels,
- gebieden voor pelagische (echte zeegebonden) vogels.

4.3.1 Kwalificerende vogelsoorten

Bruine Bank kwalificeert als Vogelrichtlijngebied vanwege het regelmatig voorkomen van piekaantallen van meerdere soorten zeevogels tegelijk. Daarnaast kwalificeert het gebied voor alk en zeekoet vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen. Ook levert het gebied een wezenlijke bijdrage aan de instandhouding van de dwergmeeuw, grote jager, grote mantelmeeuw en jan-van-gent. Deze soorten kwalificeren niet voor selectie maar komen wel regelmatig in behoorlijke aantallen voor. De genoemde

¹⁶ Congregatory species volgens Langhammer et al (2007): soorten die in significante aantallen samenkomen op specifieke locaties en specifieke tijdstippen in hun levenscyclus voor foerageren, broeden en rusten gedurende de migratie (vertaling).

¹⁷ Bottleneck sites zijn sites waarvan de geografische positie betekent dat zeevogels erover vliegen over of moeten nemen in de loop van reguliere migratie. Deze sites worden meestal bepaald door topografische kenmerken, zoals landtongen en zeestraten.

¹⁸ BirdLife International, 2010. Marine Important Bird Areas toolkit: page 7. Rule Box 1.

¹⁹ BirdLife International, 2010. Marine Important Bird Areas toolkit: page 40, rule box 11.

²⁰ LNV, 2000. Nota van Antwoord Vogelrichtlijn, bijlage 1 selectie en begrenzing, bijlage 4 begrippen en definities.

²¹ Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzen en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzings. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

²² BirdLife International, 2010. Marine Important Bird Areas toolkit: page 8, rule Box 2.

soorten benutten het gebied tijdens de najaars- en winterperiode als foerageergebied en migratiegebied (zie ook bijlage B).

4.4 Begrenzing Vogelrichtlijngebieden

De grenzen van een speciale beschermingszone worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten en/of trekkende watervogels en/of overige trekkende vogels ervan maken. Hierbij wordt uitgegaan van landschapsecologische eenheden en de biotoeppen van de betreffende vogelsoorten. Voor de begrenzing van de mariene Vogelrichtlijngebieden zijn de volgende beperkingen gebruikt:

1. Voor trekkende watervogels geldt dat geregeld ten minste 0,1% van de biogeografische populatie in het gebied aanwezig moet zijn.
2. In het bijzonder voor mariene gebieden is er van uitgegaan bij het vaststellen van de begrenzing dat rechte lijnen, met goed gedefinieerde hoekpunten, het beste te hanteren zijn voor het toekomstig beleid en het handhaven daarvan.

De in 4.3.1 genoemde vogelsoorten bepalen dus de begrenzing.

4.5 Verspreiding van vogelsoorten in het Vogelrichtlijngebied

De Bruine Bank is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van de in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van een soort van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4.1) en fungeert als foerageergebied in de trekzone van geregeld voorkomende trekvogels (art. 4.2).

De begrenzing van de speciale beschermingszone is zo gekozen dat een in vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan van de bedoelde vogelsoorten. De begrenzing is met name gebaseerd op de geregelde aanwezigheid van alk en zeekoet in het beschermde gebied. Het gebied heeft voor deze soorten een bijzondere functie als foerageergebied tijdens de najaarstrek en winterperiode. Modellsimulaties laten zien dat vogels die in het gebied verblijven, zich actief moeten verplaatsen om in het gebied te blijven. Ze moeten actief compenseren voor stromingen en wind om niet uit het gebied weg te drijven. Dit zou erop kunnen duiden dat het gebied een zekere aantrekkingskracht op de vogels uitoefent. Potentiële prooivissen zijn in het gehele gebied aanwezig, vooral in de bovenste meters van de waterkolom, zodat ze relatief goed beschikbaar zijn. De zeekoeten zijn waarschijnlijk afkomstig uit kolonies van de Schotse oostkust; alken kunnen uit een groter gebied afkomstig zijn²³. De grootste aantallen dwergmeeuwen, grote jagers en jan-van-genten komen voor tijdens de najaarstrek; grote mantelmeeuwen zijn het meest talrijk in de winterperiode²⁴.

²³ Geelhoed, S.C.V., O.G. Bos, D. Burggraaf, A.S. Couperus & S. Lagerveld, 2014. Verklarende factoren voor de verspreiding van alken en zeekoeten op de Bruine Bank - Project Aanvullende Beschermde Gebieden Noordzee. IMARES Rapport C133.14, hoofdstuk 7 conclusies, pagina 37.

²⁴ Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrensende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomende gevallen herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Deze bepaling is in artikel 2.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattypen en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied daaraan redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Voor zover van toepassing is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of (vogel)soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en (vogel)soorten.

In bijlage B van deze Nota van toelichting is een overzicht opgenomen van alle gebiedsdoelstellingen per Natura 2000-waarde.

Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en (vogel)soorten.

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

A016 Jan-van-gent

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de jan-van-gent gebuikt om in te foerageren tijdens de najaarstrek en de winter. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de maanden augustus en november-januari. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A175 Grote jager

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de grote jager gebuikt om in te foerageren en te ruien tijdens de najaarstrek. De grootste aantallen zijn aanwezig in augustus. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A177 Dwergmeeuw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de dwergmeeuw gebuikt om in te foerageren tijdens de najaarstrek. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de maanden oktober-november. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A187 Grote mantelmeeuw

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de grote mantelmeeuw gebuikt om in te foerageren tijdens de najaarstrek en gedurende de wintermaanden. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de maanden november-januari. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A199 Zeekoet

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de zeekoet gebuikt om in te foerageren. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de wintermaanden november-februari. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

A200 Alk

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied Bruine Bank heeft een bijzondere functie binnen het verspreidingsgebied van de soort: het gebied wordt door de alk gebuikt om in te foerageren. De grootste aantallen zijn aanwezig gedurende de wintermaanden januari-maart. De instandhoudingsdoelstelling voor dit gebied volgt uit de landelijke doelstelling.

Bijlage A is niet van toepassing op dit besluit.

Nadere onderbouwing van de selectie als Vogelrichtlijngebied en toewijzing van instandhoudingsdoelstellingen

- B.1 Toepassing selectiecriteria Vogelrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)
- B.2 Andere relevante vogelsoorten
- B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B.1 Toepassing selectiecriteria Vogelrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

Het gebied dient aan ten minste één van de mariene IBA-criteria te voldoen en dat is het geval: de Bruine Bank voldoet aan twee criteria.

Het begrensde gebied²⁵ van de Bruine Bank voldoet ten eerste aan het criterium dat er zich geregeld²⁶ aantallen van minstens 20.000 watervogels of minstens 10.000 paar zeevogels ophouden van één of meerdere soorten. Het begrensde gebied is geselecteerd als Vogelrichtlijngebied omdat er in de najaars- en winterperiode regelmatig piekaantallen zijn door gelijktijdig aanwezige alken, drieteenmeeuwen, dwergmeeuwen, grote mantelmeeuwen, grote jagers, grote sterns, jan-van-genten, kleine mantelmeeuwen, noordse stormvogels, papegaaiduikers, stormmeeuwen, zeeoeten en zilvertmeeuwen.

Het begrensde gebied van de Bruine Bank voldoet ten tweede aan het criterium dat het geregeld²⁷ voorkomt dat zich een aantal individuen van minstens 1% van de biogeografische populatie van een watervogelsoort verzamelt voor foerageren, ruien, rusten of andere functies. Het begrensde gebied bevat gemiddeld ca. 1 % van de Noordzeepopulatie van de alk en de zeeoet in de jaren 2014 tot 2017. Dit betekent dat het begrensde deelgebied alleen voor deze soorten kwalificeert voor het 1%-criterium.

Trekkende watervogelsoort waarvoor het gebied aan de 1%-drempel voldoet

Soort	Art. 4	Brv ^a	Biogeogr. populatie ^b	1% Biopop ^c	% in sbz ^d	Reeks van seizoenen
A199 Zeeoet	2	nee	Noordzee	15.620	1	2014-2015, 2015-2016, 2016-2017,
A200 Alk	2	nee	Noordzee	3.240	1	2014-2015, 2015-2016, 2016-2017,

a) De kwalificatie betreft in het gebied niet-broedende vogels (indien ingevuld met "nee").

b) Biogeografische populatie waartoe de op het Nederlands continentaal plat pleisterende exemplaren van deze soort worden gerekend. Biogeografische populaties en drempelwaarden ontleend aan: Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

c) Drempelwaarde zijnde 1% van de betreffende biogeografische populatie.

d) Het gemiddelde aantal in het onderhavige gebied is uitgedrukt als percentage van de biogeografische populatie.

Berekend gemiddeld aantal op basis van drie seizoenen

Soort	Reeks van seizoenen	Geschat aantal individuen (seizoensmaximum)	Informatiebron
A199 Zeeoet	2014-2015	6.058	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019 ²⁸
A199 Zeeoet	2015-2016	9.040	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
A199 Zeeoet	2016-2017	31.765	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
<i>Gemiddeld seizoensmaximum</i>	2014-2017	15.621	

²⁵ Zie voor de gekozen begrenzing de paragrafen 3.3 en 3.4.

²⁶ Gebieden bezocht door vogels uit meer dan een site of gedurende verschillende perioden (dat wil zeggen seizoen of jaar).

²⁷ Het gemiddeld seizoensmaximum berekend over een reeks van minstens drie seizoenen is gelijk aan of overschrijdt de drempelwaarde van de betreffende soort.

²⁸ Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzingsen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Soort	Reeks van seizoenen	Geschat aantal individuen (seizoensmaximum)	Informatiebron
A200 Alk	2014-2015	2.913	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019) ²⁹
A200 Alk	2015-2016	6.334	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
A200 Alk	2016-2017	3.672	Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019
Gemiddeld seizoensmaximum	2014-2017	4.306	

Aan de selectiecriteria a, c en e van paragraaf 4.3 is niet voldaan:

- alk en zeekoet zijn niet wereldwijd bedreigd³⁰;
- het gaat niet om een globale populatie, maar om een biogeografisch begrensde populatie: de Noordoost-Atlantische vogels en daarbinnen de Noordzeepopulatie³¹;
- er zijn geen topografische kenmerken aanwezig die wijzen op een zogenaamde "bottleneck site".

B.2 Andere relevante vogelsoorten

Bij de aanwijzing van een gebied wordt rekening gehouden met het voorkomen van niet-kwalificerende, maar wel in behoorlijke aantallen voorkomende andere trekvogelsoorten (tenminste 0,1% van de biogeografische populatie). De bescherming van de onder de Vogelrichtlijn aangewezen gebieden levert daarom ook een wezenlijke bijdrage aan de instandhouding van deze onder de werking van artikel 4, tweede lid, vallende trekvogels.

Soorten van Bijlage 1 Vogelrichtlijn en trekkende watervogelsoorten die in behoorlijke aantallen voorkomen

Soort	Art. 4	Biogeogr. Populatie ^a	1% Biopop ^a	2014-2015	2015-2016	2016-2017	Gem	% in sbz ^c	B ^d
A016 Jan-van-gent	2	Noordzee	4.183	909	900	1.111	976	0,23	X
A175 Grote jager	2	Noordzee	272	61	61	61	61	0,22	X
A177 Dwergmeeuw	1	West-Europese	1.100	266	133	441	280	0,25	X
A187 Grote mantelmeeuw	2	West-Europese	4.200	350	350	1.191	630	0,15	X

a) Biogeografische populatie waartoe de op het Nederlands continentaal plat pleisterende exemplaren van deze soort worden gerekend. Biogeografische populaties en drempelwaarden ontleend aan: Fijn, R.C. & J.W. de Jong, 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzings. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg.

b) Seizoensmaximum tussen augustus en februari, uitgedrukt als aantal individuen. Ontleend aan Fijn & De Jong (2019).

c) Percentage van de biogeografische populatie.

d) B= of de soort in het gebied kwalificeert voor begrenzing. Het gemiddelde haalt de ondergrens voor begrenzing. De ondergrens is 0,1% van de biogeografische populatie.

B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

In dit onderdeel wordt voor iedere Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling³² is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De landelijke doelstellingen vormen een kader voor de formulering van instandhoudingsdoelstellingen op gebiedsniveau. De gebiedsdoelen bij elkaar "opgeteld", eventueel tezamen met een opgave buiten het Natura 2000-netwerk, hebben als som het landelijke doel. Gebiedsdoelstellingen die afwijken van de landelijke doelstelling, worden ook zoveel mogelijk gemotiveerd. In gevallen waarin motivering ontbreekt, is aanpassing nog in overweging in het kader van het besluit voor het betreffende gebied. De niet-broedvogelsoorten waarvoor zowel landelijk

²⁹ Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzings. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg

³⁰ <http://www.iucnredlist.org>. Rode-Lijstcategorie 'least concern'.

³¹ Fijn, R.C. & J.W. de Jong 2019. Vogelwaarden van een mogelijk Natura 2000-gebied Bruine Bank. Populatieschattingen van kwalificerende, begrenzendende en niet-kwalificerende soorten binnen drie mogelijke gebiedsbegrenzings. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-042. Bureau Waardenburg, Culemborg

³² De landelijke doelomschrijving in deze paragraaf beperkt zich in principe tot behoud/uitbreiding oppervlakte (of omvang leefgebied) en behoud/verbetering kwaliteit (leefgebied). Voor de volledige formulering van de landelijke doelen inclusief toelichting wordt verwezen naar het Doelendocument mariene Natura 2000-gebieden (2014/2021).

als in alle gebieden een behoudopgave is gesteld, zijn samengevat in één tabel. Bij broedvogels en niet-broedvogels wordt in de kolom "Populatie" tevens aangegeven of er sprake is van herstel dan wel uitbreiding (↑). In een aparte kolom is van elk gebied de relatieve bijdrage vermeld.

In het geval van vogelsoorten betreft de relatieve bijdrage het aandeel van (in dit geval) de Noordzee- of West-Europese populatie dat (geregeld) in het gebied aanwezig is. Afhankelijk van de soort wordt dit afgemeten aan getelde aantallen, aantal bezette plekken of kilometerhokken.

Er is gebruik gemaakt van de volgende klasse-indeling:

A1 = 15-30%, A2 = 30-50%, A3 = 50-75% en A4 = >75%

B1 = 2-6% en B2 = 6-15%

C = <2%

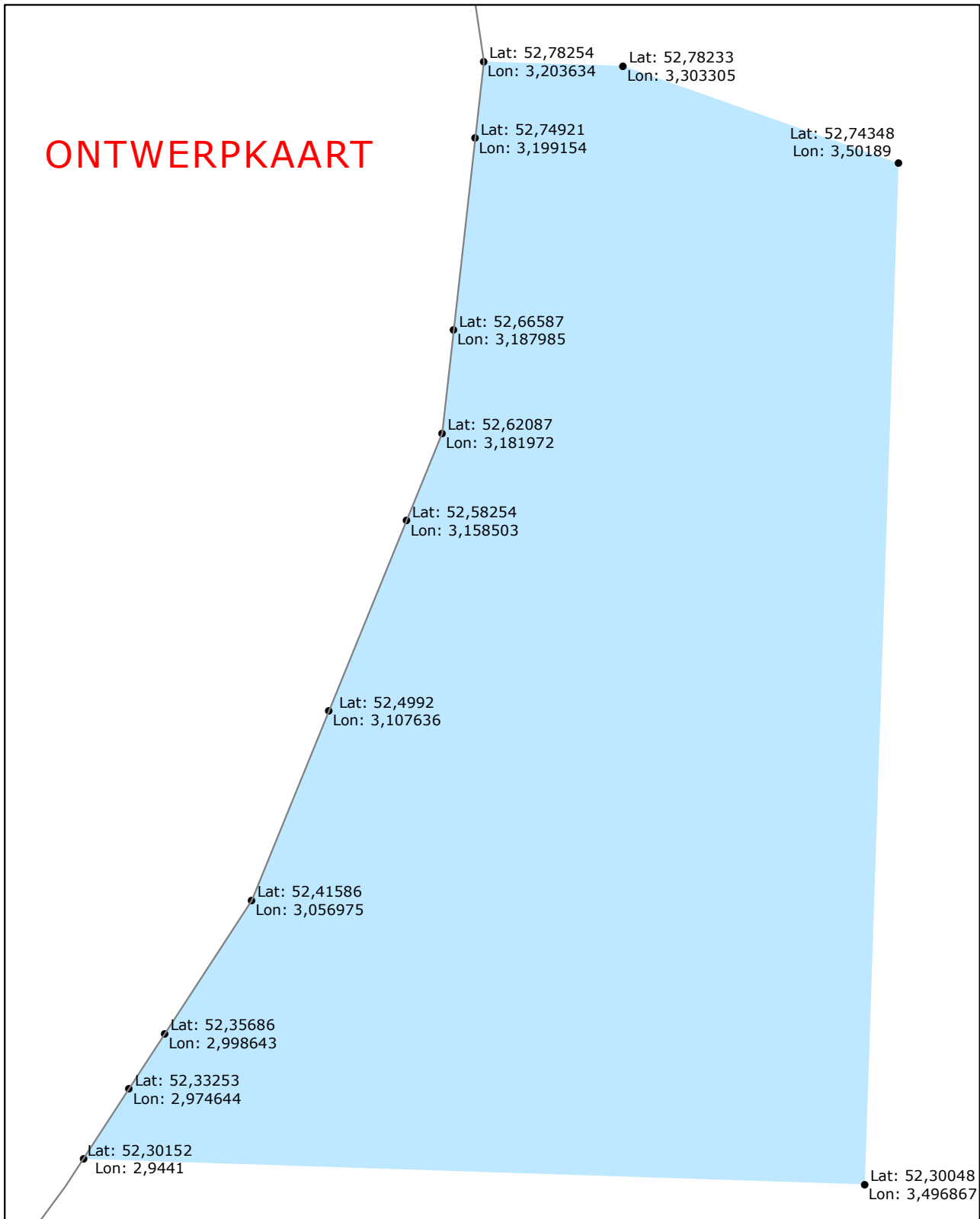
Niet-broedvogelsoorten					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor behoud populatie					
Vogelsoort	Aantal gebieden	Landelijke doelstelling	Populatie Bruine Bank	Relatieve bijdrage*	Besluit
A016 Jan-van-gent	1	behoud	behoud ^a	f, C	ontwerpbesluit
A175 Grote jager	1	behoud	behoud ^a	f, ru, C	ontwerpbesluit
A177 Dwergmeeuw	5	behoud	behoud ^a	f, C	ontwerpbesluit
A187 Grote mantelmeeuw	1	behoud	behoud ^a	f, C	ontwerpbesluit
A199 Zeekoet	2	behoud	behoud ^a	ruf, C	ontwerpbesluit
A200 Alk	1	behoud	behoud ^a	f, C	ontwerpbesluit

* Het gebied vervult hoofdzakelijk een foerageerfunctie (f), een rustfunctie (r), een ruifunctie (ru), of alle drie (ruf). Relatieve bijdrage is alleen berekend als het landelijke doel en het gebiedsdoel beide zijn gebaseerd op dezelfde waarde (óf seizoensmaximum óf seizoensgemiddelde).

(a) De populatiedoelstelling volgt uit de landelijke doelstelling.

**Natura2000-gebied 168
Bruine Bank**

ONTWERPKAART






Natura 2000-gebied Bruine Bank

Kaart, behorende bij artikel 1.

Datum kaartproductie: 12 november 2020

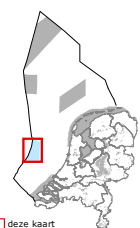
Directoraat-generaal Natuur, Visserij en Landelijk Gebied.
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland,
Afdeling Data, Analytics 2 | JH

Legenda

- VR (136.548 ha)
- grens Nederlandse Exclusieve economische zone

VR = Vogelrichtlijngebied

Coördinaatsysteem kaart: RD_NEW (EPSG:28992)
Coördinaten (hoek)punten: World Geodetic System (Datum WGS 84, EPSG: 4326)



Topografische ondergrond: Copyright © 2020, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Deze publicatie is een uitgave van:

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

Maart 2021 | Publicatie-nr. 0121-039